

Vergaderjaar 2006–2007

30 572

Wijziging van belastingwetten ter realisering van de doelstelling uit de nota «Werken aan winst» (Wet werken aan winst)

B

VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR FINANCIEN¹

Vastgesteld 3 november 2006

Het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel heeft de commissie aanleiding gegeven tot het maken van de volgende opmerkingen en het stellen van de volgende vragen.

I. CDA-FRACTIE²

1. Algemeen

De leden van de **CDA**-fractie hebben met veel belangstelling en waardering kennisgenomen van dit wetsvoorstel. De verlaging van het Vpb-tarief en de invoering van de MKB-winstvrijstelling zien deze leden als noodzakelijke maatregelen om de Nederlandse concurrentiepositie te verbeteren. Dat geldt evenzeer voor de voorgestelde groepsrente- en octrooiboxen. Belangrijk is ook dat het MKB met dit wetsvoorstel een aanzienlijke lastenverlichting tegemoet kan zien. Ook met de maatregelen die ertoe bijdragen dat de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 (hierna: Wet Vpb 1969) meer EU-proof wordt gemaakt, stemmen de leden van de CDA-fractie van harte in. Als het aan deze fractie ligt, is het dan ook van belang dat dit wetsvoorstel zo spoedig mogelijk in het Staatsblad wordt opgenomen.

Het voorgaande neemt niet weg dat naar de mening van de leden van de CDA-fractie met dit wetsvoorstel het einde van de herstructureringsoperatie van de Wet Vpb 1969 en de winstartikelen van de Wet IB 2001 nog niet in zicht is. Het onderhavige wetsvoorstel bevat immers geen voorstellen tot een integrale herziening van de Wet Vpb 1969. Aspecten die niet dan wel onvoldoende aan bod komen in het wetsvoorstel zijn bijvoorbeeld maatregelen die voorzien in een fundamentele herziening van de subjectieve belastingplicht in de vennootschapsbelasting. Daarbij doelen de leden van de CDA-fractie op maatregelen met betrekking tot onder andere het onderscheid in belastingheffing tussen een inkomstenbelasting-ondernemer en de directeur-groootaandeelhouder en zijn BV, alsmede de behandeling van overheidslichamen, die in het huidige stelsel slechts incidenteel in de belastingplicht worden betrokken. In dit verband vragen deze leden ook wederom aandacht voor de fiscale bepalingen die op de

¹ Samenstelling:

Leden: Schuyter (D66), Ketting (VVD), Terpstra (CDA), Van Driel (PvdA), Doek (CDA), Van Middelkoop (CU), Biermans (VVD), plv. voorzitter, Essers (CDA), voorzitter, Kox (SP), Leijnse (PvdA) en Minderman (GL).
Plv. leden: Schouw (D66), Kalsbeek-Schimmelpenninck van der Oije (VVD), Van Leeuwen (CDA), Bemelmans-Videc (CDA), Van den Berg (SG), Hoekzema (VVD), Klink (CDA), Van Raak (SP), Rabbinge (PvdA) en Thissen (GL).

² Spoedheidshalve is voor de indeling van dit verslag de volgorde naar fractie gehanteerd.

bedrijfsopvolging in het MKB en in het bijzonder bij de familiebedrijven zien. Voor de IB-ondernemer en de Vpb-ondernemer zijn deze bepalingen thans onvoldoende op elkaar afgestemd. De leden van de CDA-fractie hechten zeer aan een goede fiscale begeleiding van de bedrijfsopvolging bij familiebedrijven. Ook bestaat er behoefte aan maatregelen die leiden tot een opschoning van de zeer complexe anti-misbruikbepalingen met betrekking tot de verschillende fiscale behandeling van de kosten van eigen en van vreemd vermogen. Het wetsvoorstel Werken aan winst bevat wel een paar tegemoetkomingen die leiden tot enige opschoning op dit terrein, maar deze zijn naar de mening van deze leden nog niet voldoende. Verder is het naar de mening van de leden van de CDA-fractie van belang dat de regering een visie ontwikkelt op de toekomst van de fiscale jaarwinstbepaling, mede in relatie met de opkomst van de *International Financial Reporting Standards* en Europese ontwikkelingen in de richting van een gemeenschappelijke belastinggrondslag voor concerns binnen de Europese Unie (*Common Consolidated Tax Base*). De ingrepen in de fiscale jaarwinstbepaling die thans in het wetsvoorstel worden voorgesteld, zijn primair budgettair gedreven.

Grote terughoudendheid van de zijde van de wetgever is naar de mening van de CDA-fractie op zijn plaats als het gaat om de eveneens budgettair gedreven inbreuken op het zogenoemde totaalwinstbeginsel, zoals de voorgestelde beperkingen van de verliesverrekeningstermijnen. In dit verband verwijzen deze leden ook naar het advies van de Raad van State. Het totaalwinstbeginsel houdt in dat de volledig door een bedrijf gedurende haar bestaan behaalde winst in de belastingheffing moet worden betrokken. Als winsten en stille reserves van een bedrijf onbeperkt in de heffing kunnen worden betrokken, hoort daar in beginsel echter ook een onbeperkte verliesverrekening bij. Van groot belang in dit verband is de verwachting van de regering dat ook na invoering van de voorgestelde beperkingen van de verliesverrekening het Nederlandse bedrijfsleven nog voldoende mogelijkheden heeft om fiscale verliezen te verrekenen. De leden van de CDA-fractie hechten eraan van de regering te vernemen dat zij deze veronderstelling in de toekomst op haar realiteitsgehalte zal blijven toetsen en dat zij, indien nodig, aanvullende maatregelen zal nemen. De leden van de CDA-fractie betreuren het in dit verband overigens dat de regering om budgettaire redenen niet heeft gekozen voor het Duitse stelsel, waarin geen beperking is aangebracht in de voorwaartse verliesverrekeningstermijnen, maar verliezen slechts met 60% van de winsten kunnen worden verrekend, waarbij de winst tot een bedrag van € 1 miljoen volledig beschikbaar is voor verrekening met verliezen uit het verleden. Behalve dat dit stelsel geen inbreuk op het totaalwinstbeginsel veroorzaakt, is een bijkomend voordeel hiervan dat in de commerciële jaarrekening in geval van fiscale verliezen de volledige vordering op de fiscus kan worden opgenomen. Volgens de regering zou een dergelijke maatregel alleen maar rentevoordelen opleveren voor de schatkist (nota naar aanleiding van het verslag, Kamerstuk 30 572, nr. 8, blz. 58). De leden van de CDA-fractie willen graag een nadere cijfermatige onderbouwing van deze stelling, dit mede gelet op het grote budgettaire belang dat aan de afschrijvingsmaatregel voor onroerend goed wordt toegekend, terwijl ook deze maatregel slechts rentevoordelen oplevert.

2. Grondslagverbredende maatregelen

2.1 Waardering onderhanden werk en onderhanden opdrachten

De leden van de CDA-fractie vragen de regering nader in te gaan op de in een brief van Bouwend Nederland van 13 oktober 2006 neergelegde bezwaren ten aanzien van het voorgestelde art. 3.29b Wet IB 2001. In de eerste plaats wijst Bouwend Nederland op het feit dat vanwege het

ontbreken van een overgangsregeling er grote liquiditeitsproblemen kunnen ontstaan bij een aantal bouwbedrijven. Dit kan oplopen tot een bedrag van € 200 miljoen extra vennootschapsbelasting. Ook de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs en de NVB Vereniging voor ontwikkelaars & bouwondernemers (brief van 19 oktober 2006) wijzen hierop. Voor een aantal van deze bedrijven zal dan ook gelden dat deze extra belastinguitgave niet uit de lopende inkomsten gefinancierd zal kunnen worden. De Orde vraagt zich af of bij het bepalen van het budgettaire effect rekening is gehouden met dergelijke hoge eenmalige belastinginkomsten. Ter voorkoming van deze liquiditeitsproblemen pleiten Bouwend Nederland, de Orde en de NVB Vereniging voor ontwikkelaars & bouwondernemers ervoor om een overgangsregeling op te nemen, op grond waarvan deze last over een periode van (bijvoorbeeld) vijf jaren kan worden voldaan. Graag vernemen de leden van de CDA-fractie de mening van de regering over deze suggestie.

In de tweede plaats wijzen Bouwend Nederland en de NVB Vereniging voor ontwikkelaars & bouwondernemers erop dat de voorgestelde waarderingsregel van art. 3.29b Wet IB 2001 veel verder gaat dan de waarderingsregels in het jaarrekeningenrecht en in IFRS. Deze stellen namelijk waardering op basis van de «percentage-of-completion»-methode alleen verplicht indien de winst op verrichte prestaties in het kader van het werk op verantwoorde wijze kan worden bepaald. Indien dit laatste niet kan, dient de winst op het werk eerst in aanmerking te worden genomen bij de oplevering van het werk («completed-contract»-methode). De thans voorgestelde regeling zou ook tot een toename van de administratieve lasten leiden. In dit verband stelt Bouwend Nederland in navolging van VNO-NCW voor om aan art. 3.29b Wet IB 2001 de zinsnede toe te voegen: «De waarde wordt maximaal gesteld op het bedrag volgens de jaarrekening, opgemaakt volgens de bepalingen van titel 9, boek 2, van het Burgerlijk Wetboek.» De leden van de CDA-fractie vragen de regering naar haar mening over dit voorstel.

2.2 Aanpassing afschrijvingstermijnen goodwill en andere bedrijfsmiddelen

De oorspronkelijk voorgestelde wettekst beperkte de afschrijving, ook voor reeds bestaande goodwill, tot maximaal 10% per jaar. Zo zou het restant afschrijving van goodwill, waarop reeds vier van de vijf jaar is afgeschreven per 1 januari 2007, over twee jaar verdeeld dienen te worden. Het voorbeeld in de memorie van toelichting (blz. 45) ging echter uit van een minimale afschrijvingsduur van 10 jaar. Conform dat voorbeeld zou het restant afschrijving over 6 jaar verdeeld moeten worden en dus met 3,3% per jaar in plaats van 10% afgeschreven worden. Bij nota van wijziging is de wettekst aangepast aan het voorbeeld. Noch in de memorie van toelichting (Kamerstuk 30 572, nr. 3) noch in de nota van wijziging (Kamerstuk 30 572, nr. 9) is een inhoudelijke onderbouwing te vinden voor dit overgangsregime dat door de redactie van Vakstudienieuws (V-N 2006/43.3, blz. 148) als «curieus» is bestempeld, omdat de belastingplichtige zonder overgangsregime beter af zou zijn dan met. Ook degene die in 2007 goodwill verwerft, is qua afschrijvingspercentage beter af. De leden van de CDA-fractie ontvangen graag een reactie hierop van de zijde van de regering.

De regeling heeft materieel terugwerkende kracht, omdat de verlaging van het afschrijvingspercentage afhankelijk is van de mate waarin voor 2007 meer dan 10% per jaar is afgeschreven. De leden van de CDA-fractie verzoeken de regering aan te geven in hoeverre dit volgens haar acceptabel is gelet op het feit dat de in het verleden gevolgde afschrijving niet in strijd was met enige regel of rechterlijke uitspraak.

Verder vragen de leden van de CDA-fractie de regering welk deel van de gebudgetteerde opbrengst ad € 120 miljoen voortvloeit uit deze overgangmaatregel en welk deel uit de verlenging van de afschrijvingstermijn als zodanig. Wat zou de opbrengst zijn van een overgangmaatregel die voor bestaande, nog niet afgeschreven goodwill het percentage maximeert tot 10%?

2.3 Beperking afschrijving gebouwen

De Nederlandse Orde van Belastingadviseurs heeft in haar commentaar van 27 juni 2006 de volgende vraag gesteld (vraag 8.8) die is overgenomen in het verslag: «De Orde vraagt zich af of de winstverdeling een passende maatstaf is voor de toedeling van de WOZ-waarde bij de afschrijving op gebouwen als de winstverdeling afwijkt van de mede-eigendom, hetgeen in de praktijk veelal het geval is. De Orde vraagt dit omdat het voorbeeld in de toelichting niet voldoende duidelijk maakt of de winstverdeling of het kapitaalaandeel van de vennoten doorslaggevend is voor de toerekening van de WOZ-waarde.»

Daarop is als volgt geantwoord in de nota naar aanleiding van het verslag (Kamerstuk 30 572, nr. 8, blz. 106): «Zoals in paragraaf 8.2 in antwoord op een vraag van de leden van de CDA-fractie is opgemerkt, dient de WOZ-waarde te worden verdeeld naar rato van de mate van mede-eigendom van het gebouw, waarbij mede rekening moet worden gehouden met de gerechtigdheid tot de stille reserves van het gebouw. In het voorbeeld in de artikelsgewijze toelichting is uitgegaan van een eenvoudige situatie waarbij het winstaandeel correspondeert met de mate van mede-eigendom in het gebouw.»

De leden van de CDA-fractie zijn het met de Orde eens dat dit antwoord onvoldoende duidelijk is voor de praktijk. Volstrekt duidelijk dient te zijn onder welke omstandigheden uitsluitend de mate van mede-eigendom bepalend is en wanneer tevens de gerechtigdheid tot de stille reserves een rol speelt. In dat laatste geval moet duidelijkheid worden verschaft over de vraag op welke wijze deze twee maatstaven zich tot elkaar verhouden. Omdat dit probleem zich in veel gevallen zal voordoen, achten de leden van de CDA-fractie het van groot belang voor de praktijk dat op deze vragen alsnog helder wordt ingegaan.

De leden van de CDA-fractie verzoeken de minister voorts te reageren op het voorbeeld dat mr. drs. S.A.W.J. Strik in Weekblad fiscaal recht van 21 september 2006, nr. 6686, pagina 1059 geeft over de gevolgen van de afschrijvingsbeperking van onroerende zaken in het geval een degressief afschrijvingssysteem wordt toegepast. Onderschrijft de minister de conclusie van de auteur dat in dit voorbeeld een deel van het afschrijvingspotentieel (ad 30) effectief niet kan worden benut? Indien dit zo is, acht hij dit dan een wenselijke situatie?

Uit de thans bekende stukken is niet eenduidig op te maken hoe moet worden omgegaan met de beschikbare VAMIL-faciliteiten. De ondergrens (50% WOZ) is niet van toepassing voor VAMIL-investeringen (zie nota naar aanleiding van het verslag Kamerstuk 30 572, nr. 3, pagina 56). Uit de fiscale praktijk is vernomen dat dit tweeledig kan worden uitgelegd: 1. het niet van toepassing zijn van de ondergrens geldt alleen voor VAMIL-investeringen (willekeurige afschrijving milieu investeringen) vanaf 2007, dan wel 2. het niet van toepassing zijn van de ondergrens geldt voor VAMIL-investeringen van 2007, maar óók voor reeds beschikbare en nog niet gebruikte VAMIL-faciliteiten uit eerdere jaren. Voor de MKB-ondernemer en zeker de agrarische ondernemer is het van belang duidelijkheid te krijgen over deze vraag. De leden van de CDA-fractie vragen de regering dan ook te bevestigen dat een reeds toegekende

VAMIL-faciliteit welke nog kan worden benut in de toekomst, door de huidige wetgeving niet met terugwerkende kracht wordt ongedaan gemaakt.

3. Aanpassingen in de Wet Vpb 1969

3.1 Geen aftrek personeelsopties meer

Geldt het nieuwe artikel 10, eerste lid, onderdeel j alleen voor nieuw uitgegeven warrantleningen of ook voor reeds uitgegeven warrantleningen?

3.2 Renteaftrekbeperking

ART. 10A

De leden van de CDA-fractie vragen de regering te bevestigen dat de toezegging van de staatssecretaris in het besluit van 23 december 2005, nr. CPP2005/2662M in punt 2.1.4 (externe financiering en garantstelling) gedaan, voor art. 15ad ook geldt voor art. 10a (nieuw).

In de nota naar aanleiding van het verslag (Kamerstuk 30 572, nr. 8) wordt op pagina 80 een voorbeeld gegeven inzake een schuldig gebleven dividend waarbij rente wordt betaald aan een verbonden Antilliaanse vennootschap C NV. Art. 10a is in dit voorbeeld niet van toepassing op de belastingplichtige, omdat deze fungeert als «doorgeefluik». Kan de minister meedelen wanneer sprake is van een vennootschap die fungeert als «doorgeefluik»?

In het wetsvoorstel wordt de externe overname toegevoegd aan de rechtshandelingen waarvan de financieringsrente in beginsel niet in aftrek komt indien daartoe een schuld is aangegaan bij een verbonden persoon (art. 10a, eerste lid, onderdeel c). Ook voor die situatie staat de mogelijkheid van het tegenbewijs als bedoeld in art. 10a, derde lid, onderdeel a, open: de belastingplichtige kan aannemelijk maken dat aan zowel de schuld als de externe overname in overwegende mate zakelijke overwegingen ten grondslag liggen. De nota naar aanleiding van het verslag bevat op blz. 46 een sprekend voorbeeld van een onzakelijke financiering. De leden van de CDA-fractie zijn van mening dat als de wetgever een tegenbewijsregeling in het leven roept, het duidelijk moet zijn in welke gevallen daarop een beroep kan worden gedaan. Deze leden hebben dan ook behoefte aan een nadere afbakening van de gevallen waarin aan de tegenbewijsregeling bij een externe acquisitie wordt voldaan. In het in de nota naar aanleiding van het verslag gegeven voorbeeld is het meest in het oog springende element de onttrekking van eigen vermogen aan de Nederlandse tussenhoudster dat vervolgens wordt teruggeleend. Kan de minister, ter nadere afbakening, bevestigen dat in gevallen waarin een concern over voldoende vermogen in het buitenland beschikt en daaruit een geldlening verstrekt aan een Nederlandse vennootschap voor een externe acquisitie die op zichzelf gezien zakelijk is, voldoet aan het tegenbewijs van artikel 10a derde lid, onderdeel a, mits in verband met deze geldlening geen eigen vermogen wordt onttrokken aan het Nederlandse deel van het concern?

In het wetsvoorstel heeft de compenserende-heffingtoets als bedoeld in art. 10, derde lid, onderdeel b, een nadere invulling gekregen. Aftrekbeperking is niet aan de orde als over de rente bij de crediteur per saldo een belasting naar de winst of het inkomen wordt geheven die naar Nederlandse maatstaven redelijk is, hetgeen met ingang van 1 januari 2007 inhoudt een heffing die resulteert in ten minste 10% over een naar Nederlandse maatstaven bepaalde belastbare winst, exclusief octrooi- en rentebox. Kan de minister meedelen of voor die heffing de effectieve

belastingdruk over de gehele winst van de crediteur bepalend is, dan wel of de belastingdruk over de rente afzonderlijk bepalend is. Indien het laatste het geval is, kan de minister dan bevestigen dat subject-gebonden aftrekken, zoals de Belgische fictieve vermogensaftrek, naar evenredigheid aan alle winstobjecten moeten worden toegerekend bij het bepalen van het effectieve belastingtarief over de rente? Een voorbeeld ter verduidelijking van de laatste vraag. Een Nederlandse moedermaatschappij stort 500 aan kapitaal in haar Belgische dochter. De Belgische dochter leent vanuit haar eigen vermogen – groot 1000 – een bedrag van 500 aan haar Nederlandse moeder tegen een rente van 5%. De winst van de Belgische dochter bedraagt 100 (25 rente-inkomen + 75 winst uit operationele activiteiten). De vermogensaftrek bedraagt 37 zijnde 3,7% van 1000. De belastbare winst bedraagt 63 (100 -/- 37). Bij een vennootschapsbelastingtarief van 34% bedraagt de in België te betalen belasting 21,42. De belastbare winst naar Nederlandse grondslag bedraagt 100. Is het juist dat voor de toepassing van artikel 10a, derde lid, onderdeel b, aan de onderworpenheidseis wordt voldaan, nu bij de crediteur de effectieve belastingdruk over de rente 21,42% bedraagt, zijnde meer dan 10%?

Art. 10b

Het bestaande art. 10, vierde lid, blijft gehandhaafd maar wordt verplaatst naar het vrijgekomen art. 10b. Het doel van deze bepaling wordt echter anders geformuleerd. Deze bepaling is bedoeld om mismatches in internationaal verband te bestrijden. In de nota naar aanleiding van het verslag (blz. 84) is aangegeven dat in binnenlandse verhoudingen het hardheidsbeleid voor dergelijke geldleningen in de toekomst zijn gelding blijft behouden. Met de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs vragen de leden van de CDA-fractie zich af wat de inhoud van dit beleid zal zijn, nu de deelnemingsvrijstelling niet van toepassing is op een dergelijke verdeling. Wordt overwogen om dan toch renteaftrek toe te staan?

3.3 Groepsrentebox

De groepsrentebox treedt op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip in werking, waarbij het tijdstip terugwerkende kracht kan hebben. Uit het voorgestelde art. 12c, vierde lid blijkt dat de toepassing van de rentebox is beperkt tot het product van het gemiddeld eigen vermogen en de heffingsrente. Volgens de wettekst wordt het gemiddeld eigen vermogen bepaald aan de hand van «de stand bij het begin en einde van het jaar». Door de mogelijke terugwerkende kracht kan de boxruimte beperkt zijn in het eerste jaar: de vennootschapsbelastingplichtige zal immers slechts bij aanvang van de rentebox- activiteiten het nodige eigen vermogen storten. Inachtnemende dat het gemiddeld eigen vermogen effectief het plafond van de rentebox vormt, zou kunnen worden overwogen om het gemiddeld eigen vermogen in het eerste (korte) jaar van de rentebox te bepalen als het gemiddelde van de stand bij aanvang van de rentebox activiteiten en aan het einde van het jaar. Op die wijze komt de mogelijke terugwerkende kracht van het koninklijk besluit niet voor rekening en risico van de vennootschapsbelastingplichtige. De leden van de CDA-fractie vragen de regering naar haar mening over deze suggestie.

Volgend op het wetgevingsoverleg van 18 september zijn in de tweede nota van wijziging (TK, 2005/2006, 30 572, nr. 12) valutaresultaten buiten het bereik van de rentebox gebracht. Het argument dat valutaresultaten voor een ongewenst en onvoorspelbaar element in de box zouden kunnen zorgen, lag hieraan ten grondslag. Deze wijziging lijkt echter haaks te staan op een van de uitgangspunten van de invoering van de rentebox: het streven om internationale treasuryactiviteiten voor Nederland te behouden. Na deze wijziging worden valutaresultaten op treasuryactiviteiten tegen het normale vennootschapsbelastingtarief belast. Daarmee

lijkt de aantrekkelijkheid van de rentebox onnodig te worden beperkt. Onnodig, omdat het gezien het karakter van valutaresultaten budgettechnisch gezien niet veel zal uit maken. De leden van de CDA-fractie vragen in dit verband of de regering bereid is alsnog een keuzemogelijkheid te introduceren, opdat de vennootschapsbelastingplichtige ondernemer kan kiezen voor allocatie van valutaresultaten aan de rentebox.

ART. 12C, VIERDE LID

Het maximum voor de toepassing van de rentebox is afhankelijk van de hoogte van het fiscaal eigen vermogen. Het aangaan van een fiscale eenheid leidt in de meeste gevallen als gevolg van de consolidatie er toe dat het fiscaal vermogen afneemt met het verschil tussen de boekwaarde van de deelneming en haar eigen fiscaal vermogen. Daarnaast verdwijnt de ruimte die de dochter als zodanig had. De leden van de CDA-fractie vragen de regering waarom hier geen voorziening voor is getroffen conform de voorziening die in 1994 voor het vergelijkbare probleem van de verzekeraars is getroffen; vergelijk de resolutie van 30 november 1993, nr. DB93/2073, BNB 1994/62, vijfde lid en volgende.

3.4 Deelnemingsvrijstelling

Art. 13, tweede, vierde en vijfde lid

Bij de vaststelling van de criteria om te kunnen kwalificeren voor de toepassing van de deelnemingsvrijstelling wordt aangesloten bij de deelname in het nominaal gestorte kapitaal. Voor de toepassing van de aanmerkelijkbelangregeling is daarentegen de deelname in het geplaatste kapitaal van belang. Waarom is er niet voor gekozen op dit punt beide regelingen met elkaar in overeenstemming te brengen, zo vragen de leden van de CDA-fractie.

Op grond van het voorgestelde art. 13, tweede lid, letter d, is van een deelneming ook sprake indien de belastingplichtige als commanditaire vennoot een aandeel heeft in de vennootschappelijke gemeenschap van een open commanditaire vennootschap en daarvoor voor ten minste 5% deelt in het door die vennootschap behaalde voordeel. In aansluiting op een door de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs gestelde vraag, vragen de leden van de CDA-fractie de minister te bevestigen dat dit evenzeer geldt voor een aandeel in een buitenlandse commanditaire vennootschap die niet transparant is op basis van het Besluit kwalificatie buitenlandse rechtsvormen.

Kan de minister bevestigen dat met aandeel in de vennootschappelijke gemeenschap bedoeld is – conform het arrest van de Hoge Raad in BNB 1982/268 – slechts het commanditaire gedeelte van de open CV. Zo niet, kan de minister toelichten waarom op dit punt een afwijking van genoemd arrest noodzakelijk is? Betekent een eventuele afwijking van de bestaande jurisprudentie ten aanzien van de toepassing van de deelnemingsvrijstelling dat de leer van de Hoge Raad zoals neergelegd in het arrest BNB 1982/268 in de ogen van de minister ook op andere fiscale regelingen in relatie tot de open CV geen toepassing meer vindt?

Ten aanzien van een deelneming in een kapitaalvennootschap wordt aangesloten bij een deelneming van 5% of meer in het nominale gestorte kapitaal van de dochtervennootschap, ook in een situatie dat de winst-rechten hoger of lager zijn dan 5% (bijvoorbeeld bij verschillende klassen aandelen of preferente aandelen). Zou het in dit verband niet veel meer voor de hand liggen om ook bij de open CV aan te sluiten bij een percentage van 5% in het commanditaire kapitaal, zoals af te leiden is uit de gezamenlijke kapitaalrekeningen van de commanditaire vennoten en ook als zodanig vastgelegd bij de Kamer van Koophandel? Kan de minister

een nadere toelichting geven waarom bij een open CV niet wordt aangesloten bij commanditair kapitaal maar bij winstrechten?

Opties op deelnemingen blijven buiten het bereik van de voorgestelde tekst van art. 13 Wet Vpb 1969. In het zogenaamde Falcons-arrest heeft de Hoge Raad aangegeven wanneer de deelnemingsvrijstelling van toepassing is op resultaten uit opties die bij uitoefening leiden tot een deelneming in de zin van art. 13, tweede lid, Wet Vpb 1969. Het deelnemingsbegrip wordt uitgebreid in art. 13, vijfde lid. De leden van de CDA-fractie vragen of de regering kan bevestigen dat met de herziening van art. 13 Wet Vpb 1969 geen wijziging is beoogd in de door de Hoge Raad ontwikkelde Falconsdoctrine. Evenzo, vragen deze leden of de regering van mening is dat de Falconsdoctrine ook toepassing kan gaan vinden op deelnemingen in de zin van art. 13, vijfde lid, Wet Vpb 1969.

Op een vraag van de leden van de VVD-fractie in de Tweede Kamer hoe de compartimenteringsleer uitwerkt indien na een sferovergang een dividend wordt uitgekeerd, wordt in paragraaf 5.4 van de nota naar aanleiding van het verslag (Kamerstuk 30 572, nr. 8) door de staatssecretaris geantwoord, dat het voor de hand ligt om uit te gaan van de lifo-gedachte, doch als het aannemelijk is dat de dividenduitkering een uitdeling betreft van winsten behaald in een ander jaar, het voor de hand ligt daarbij aan te sluiten. Kan de minister bevestigen dat het dividendbesluit – waarin is vastgesteld uit welke jaarwinst een dividend wordt uitgekeerd – een geëigend middel is om dit aannemelijk te maken?

Veel grote advocatenkantoren, die voorheen in de rechtsvorm van een maatschap werden gedreven, zijn de laatste jaren omgezet in naamloze vennootschappen (beroeps-NV's). Zoals te doen gebruikelijk, hielden de partners van deze maatschappen hun maatschapsaandeel via zogenaamde praktijkvennootschappen, waarvan zij zelf directeur en aandeelhouder zijn. Als gevolg van de omzetting van de maatschappen in een naamloze vennootschap zijn deze praktijkvennootschappen houder geworden van aandelen in het kapitaal van deze naamloze vennootschappen. Tussen deze praktijkvennootschappen bestaat in het algemeen een samenwerkingsovereenkomst op grond waarvan zij zijn gehouden de aandelen over te dragen zodra de betreffende advocaat-directeur/aandeelhouder niet meer aan het kantoor is verbonden. Er is derhalve sprake van een zeer nauwe relatie tussen het aandeelhouderschap en de uitoefening van de rechtspraktijk in de betreffende beroeps-NV. Aangezien het in nagenoeg al deze gevallen gaat om grote advocatenkantoren met meer dan 20 partners, hebben deze praktijkvennootschappen in de nieuwe rechtsvorm aandelenbelangen die vrijwel steeds kleiner zijn dan 5%. Op grond van de voorgestelde wijzigingen van art. 13 (in het bijzonder de afschaffing van de zogenaamde gelijkgestelde deelneming in de zin van art. 13, derde lid, Wet Vpb 1969) zullen deze aandelenbelangen, nu zij kleiner zijn dan 5%, niet meer in aanmerking komen voor de deelnemingsvrijstelling. In beginsel zal dit ertoe leiden dat dubbele heffing van vennootschapsbelasting ontstaat over de dividenden die de naamloze vennootschappen aan de praktijkvennootschappen uitkeren. In de literatuur is opgemerkt dat dit ongewenste effect kan worden voorkomen indien de minister bereid is de inspecteurs te machtigen om, in situaties als hier bedoeld, alle aandeelhouders en de betreffende naamloze vennootschap zelve aan te merken als verbonden lichamen. Zie hiervoor artikel 10a, vierde lid, laatste volzin, Wet Vpb 1969; in dat geval kan de deelnemingsvrijstelling worden veilig gesteld op basis van het voorgestelde art. 13, vijfde lid, Wet Vpb 1969, dat, voorzover hier van belang, luidt: «Van een deelneming is mede sprake indien de belastingplichtige (...) aandeelhouder is van een vennootschap (...), terwijl deze vennootschap (...) met de belastingplichtige is verbonden in de zin artikel 10a

vierde lid (...).» De leden van de CDA-fractie vragen of de minister bereid is om in situaties als hier beschreven op de voet van artikel 10a, vierde lid, Wet Vpb 1969 de inspecteurs te machtigen om vennootschappen die aandelen houden in naamloze vennootschappen van beroeps-NV's samen met die beroeps-NV aan te merken als verbonden lichamen.

In het nieuw voorgestelde art. 13, vierde lid, onderdeel b is ten aanzien van hybride leningen de thans in art. 13, derde lid, onderdeel b, Wet Vpb 1969 opgenomen eis vervallen dat de rente op de hybride geldlening bij de schuldenaar niet aftrekbaar mag zijn. Wordt hiermee niet de deur opengezet voor internationale belastingbesparende structuren gericht op aftrek van rente in het buitenland en onbelastbaarheid in Nederland, zo vragen de leden van de CDA-fractie. Wat is de regering voornemens hiertegen eventueel te doen?

ART. 13, TIENDE EN ELFDE LID

In het voorgestelde tiende lid van art. 13 Vpb wordt de laagbelaste beleggingsdeelneming gedefinieerd. Van een dergelijke deelneming is sprake indien «de bezittingen van het lichaam waarin de belastingplichtige een deelneming heeft, grotendeels, onmiddellijk of middellijk, bestaan uit vrije beleggingen (...)». Het gebruik van het woord «of» in de zinsnede «onmiddellijk of middellijk» zou de indruk kunnen wekken dat er reeds sprake is van een (laagbelaste) beleggingsdeelneming indien de enkelvoudige balans van het lichaam grotendeels uit vrije beleggingen bestaat – dus zonder verder acht te slaan op een eventuele geconsolideerde balans. Uit de memorie van toelichting (TK, 2005/2006, 30 572, nr. 3, blz. 58), nota naar aanleiding van het verslag (TK, 2005/2006, 30 572, nr. 8, blz. 32) en de eerste nota van wijziging (TK, 2005/2006, 30 572, nr. 9, blz. 14) lijkt te volgen dat dit niet de bedoeling is. Integendeel, veeleer lijkt bedoeld dat juist in die gevallen waarin de deelneming zelf een belang in een dochtermaatschappij houdt, ook de bezittingen van die dochtermaatschappij moeten worden meegewogen ter beoordeling van de vraag of de bezittingen van deze deelneming al dan niet grotendeels uit vrije beleggingen bestaan. Ter voorkoming van misverstanden in de uitvoeringsfeer, verzoeken de leden van de CDA-fractie de regering te bevestigen dat voor toepassing van de bezittingentoets van art. 13, tiende lid te allen tijde doorslaggevend is de «geconsolideerde» balans, zijnde de optelsom van de bezittingen van de dochtermaatschappij en kleindochters etc. Aan het woordje «of» komt dan geen zelfstandige betekenis toe.

Het voorgestelde tiende lid van art. 13 Vpb bevat de zogenaamde «bezittingentoets» – zie ook de voorgaande vraag. Bij de toepassing van de bezittingentoets worden de bezittingen van de dochtermaatschappij en de kleindochters opgeteld, de passiva blijven buiten aanmerking. Dit kan aanleiding geven tot dubbelstellingen – denk bijvoorbeeld aan de tussenhoudstermaatschappij die een lening heeft verstrekt aan een dochtermaatschappij, die op haar beurt weer heeft doorgeleend aan bijvoorbeeld een lokale acquisitievennootschap. Bij het berekenen van de bezittingen van de deelneming wordt het bedrag van de vordering derhalve twee maal in aanmerking genomen als een vrije belegging. Dit lijkt niet evenredig. De leden van de CDA-fractie vragen de regering hoe in de praktijk met dit soort dubbelstellingen zal moeten worden omgegaan. Een praktische oplossing kan wellicht worden gevonden door de hieronder weergegeven toezegging over te nemen, destijds gedaan in de nota naar aanleiding van het nader verslag bij het wetsvoorstel «Wijziging van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 met het oog op het tegengaan van uitholling van de belastinggrondslag en het versterken van de fiscale infrastructuur» (TK, 1996/1997, 24 696, nr. 8):

«Indien het fiscaal resultaat van de tussenhoudster en de werkmaatschappijen in het buitenland geconsolideerd in aanmerking wordt genomen, bij

voorbeeld in Duitsland op grond van de regeling voor de Organschaft, kan voor de werkzaamheden van de buitenlandse tussenhoudster worden uitgegaan van de werkzaamheden van de tussenhoudster en de werkmaatschappijen gezamenlijk mits de financieringsactiviteiten van de tussenhoudster beperkt blijven tot de werkmaatschappijen die zijn betrokken bij het geconsolideerde resultaat. Voor zover de verlies- en winstrekening en de balans hierbij van belang zijn, kan worden uitgegaan van het geconsolideerde resultaat van de tussenhoudster en de werkmaatschappijen. De door tussenhoudster verstrekte leningen aan deze werkmaatschappijen zullen hierbij door de consolidatie zijn verdwenen.»

Voor zover de rentekosten- en baten binnen een fiscale groep tegen elkaar wegvallen, lijkt er geen bezwaar te bestaan om in dergelijke gevallen een volledige consolidatie toe te staan. Een belangrijk deel van voornoemde dubbeltelling zou daarmee in de praktijk kunnen worden voorkomen. Is de regering bereid een dergelijke toezegging te doen teneinde ten minste een deel van de dubbeltellingen te mitigeren?

Van de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs kreeg de CDA-fractie over deze zelfde problematiek het volgende commentaar:
«In de nota naar aanleiding van het verslag (blz. 98) wordt opgemerkt dat het voor de toepassing van de bezittingentoets niet de bedoeling is dat vorderingen en schulden van groepsmaatschappijen tegen elkaar worden weggestreept. De Orde begrijpt de achtergrond van deze gedachte, namelijk dat de bezittingentoets rekening houdt met groepsleningen die door (directe of indirecte) dochtervennootschappen worden verstrekt aan andere (directe of indirecte) dochtervennootschappen van de belastingplichtige. Het is de Orde bekend dat het in de praktijk niet ongebruikelijk is dat groepsleningen op verschillende niveaus van groepsvennootschappen worden gestructureerd, bijvoorbeeld om de door banken gewenste «structural subordination» te creëren. In dergelijke situaties leidt de uitleg van de bezittingentoets naar de mening van de Orde tot «overkill». Een voorbeeld moge dit illustreren. Een BV houdt alle aandelen in Dochter 1, Dochter 1 houdt alle aandelen in Dochter 2, en Dochter 2 houdt alle aandelen in Dochter 3. Dochter 1 neemt (junior) schuld op van een ongelieerde partij van 100 en leent de daarmee verkregen middelen door aan Dochter 2. Dochter 2 heeft ook 100 geleend (de senior schuld) van een ongelieerde partij en leent de daarmee verkregen middelen door aan Dochter 3. Tevens heeft Dochter 2 de opbrengst van de lening verstrekt door Dochter 1 doorgeleend aan Dochter 3. Dochter 3 tenslotte, heeft met de lening van 200, voor 200 bedrijfsmiddelen gekocht.
Voor toepassing van de bezittingentoets geldt het volgende. De bezittingen van zowel Dochter 1, Dochter 2 als Dochter 3 moeten worden meegenomen bij de bezittingentoets. De activa van Dochter 3 bestaan uit «goede» bezittingen van 200. De activa van Dochter 2 bestaan uit «slechte» bezittingen van 200. De activa van Dochter 1 bestaan eveneens uit «slechte» bezittingen ten bedrage van 100. Door deze effectieve «dubbeltelling» voldoet BV niet aan de bezittingentoets omdat de «slechte» activa 300 bedragen, en de «goede» activa slechts 200.
De Orde is van mening dat dit een onbedoeld resultaat is van de voorgestelde regeling, aangezien in feite een dubbeltelling plaatsvindt omdat Dochter 1 niet rechtstreeks leent aan Dochter 3, maar «via» Dochter 2. Een situatie als hier beschreven komt in de praktijk regelmatig voor op grond van niet-fiscale motieven, bijvoorbeeld omdat de kredietverstrekken banken eisen dat voor leningen met afwijkende senioriteit, een aparte groepsvennootschap optreedt als inlener. Dit probleem zou kunnen worden opgelost indien voor de toepassing van de bezittingentoets, vorderingen van een (directe of indirecte) dochtervennootschap van de belastingplichtige op een andere (directe of indirecte) dochtervennootschap, niet meetellen voor zover hier een corresponderende

schuld tegenover staat die bij de uitlenende groepsmaatschappij al als vordering is meegenomen voor toepassing van de bezittingentoets. In bovengenoemd voorbeeld zou dit betekenen dat de vordering van Dochter 2 op Dochter 3 voor een bedrag van 100 niet in aanmerking zou moeten worden genomen, aangezien de vordering van Dochter 1 op Dochter 2 al is meegenomen bij toepassing van de bezittingentoets. De Orde vraagt of de minister bereid is toe te zeggen dat in situaties als hierboven omschreven de bezittingentoets aldus zal worden toegepast.» Graag ontvangen de leden van de CDA-fractie de mening van de regering over deze problematiek.

De leden van de CDA-fractie vragen de regering voorts of beleggingen die door een actieve concernfinancieringsmaatschappij worden aangehouden in het kader van een overnamekas, niet tot de vrije beleggingen behoren.

Kan worden bevestigd, zo vragen deze leden de regering, dat middelen welke door actieve concernmaatschappijen worden aangehouden in het kader van een cashpool of vergelijkbare regelingen, niet tot de vrije beleggingen behoren?

Kan worden bevestigd dat vorderingen op groepsmaatschappijen die voortvloeien uit materiële ondernemingsactiviteiten (b.v. leverancierskrediet) geen vrije beleggingen zijn?

Kan voorts worden bevestigd, zo vragen de leden van de CDA-fractie, dat de deelnemingen welke door een (buitenlandse) tussenhoudster worden gehouden niet tot de vrije beleggingen behoren, indien en voorzover aannemelijk is dat het gaat om belangen in actieve werkmaatschappijen?

In paragraaf 5.2 van de nota naar aanleiding van het verslag (Kamerstuk 30 572, nr. 8) merkt de minister op dat bij de bezittingentoets moet worden uitgegaan van de waarde in het economisch verkeer van de vermogensbestanddelen op de actiefzijde van de balans. Kan de minister bevestigen dat dit, conform de huidige rullingpraktijk, geldt voor alle vermogensbestanddelen van de (klein-)dochtermaatschappij, inclusief vermogensbestanddelen die niet op de commerciële balans zijn opgenomen zoals zelf gekweekte goodwill en overige immateriële activa? Deze vraag werd eerder gesteld door de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs in haar commentaar van 27 juni 2006 (vraag 4.7), maar zij is niet beantwoord door de regering. Graag krijgen de leden van de CDA-fractie alsnog een antwoord op deze vraag.

De niet genoteerde BV X heeft tot doel kleine (doch groter dan 5%) belangen in binnen- en buitenlandse beursgenoteerde ondernemingen te houden. De gegevens benodigd voor een bezittingen- en heffingstoets staan haar niet ter beschikking. Kan BV X er van uitgaan dat zij recht heeft op de deelnemingsvrijstelling, zolang de ondernemingen waar zij in participeert, niet het karakter van een beleggingsfonds hebben? Zo niet, kan dit dan in een ATR aan de hand van de door BV X te verstrekken openbare informatie worden bevestigd? Zo niet, hoe stelt de minister zich voor dat BV X de gewenste zekerheid kan verkrijgen over de toepassing van de deelnemingsvrijstelling?

Dient voor de toepassing van de onderworpenheidseis van art. 13, tiende lid al dan niet door de buitenlandse dochtervennootschap te worden heengekeken in die zin dat men ook de winstbelasting van (klein)dochters moet meenemen?

De leden van de CDA-fractie hebben een vraag naar aanleiding van de volgende passage uit paragraaf 5.3, blz. 35 van de nota naar aanleiding

van het verslag: «De onderworpenheidseis houdt in dat wordt bezien of de effectieve druk bij een beleggingsdochter minder is dan 10% over de naar Nederlandse maatstaven bepaalde belastbare winst. De belastbare winst is het winstbegrip voor eventuele verliesverrekening en eventuele voorkoming van dubbele belastingheffing. Indien bij de beleggingsdochter sprake is van verliesverrekening of toepassing van een regeling ter voorkoming van dubbele belastingheffing, kan het zo zijn dat hierdoor het uiteindelijke resultaat van de heffing bij de beleggingsdochter minder is dan 10% over de naar Nederlandse maatstaven bepaalde belastbare winst. Het is evenwel niet de bedoeling dat een beleggingsdochter wordt aangemerkt als laagbelaste beleggingsdochter indien zij als gevolg van eventuele verliescompensatie in enig jaar weinig of geen belasting is verschuldigd terwijl de effectieve winstbelastingdruk 10% of hoger zou zijn als de verliescompensatie buiten beschouwing zou zijn gelaten. Hetzelfde geldt met betrekking tot verliesverrekening op grond van een group relief regeling. Het is ook niet de bedoeling dat een beleggingsdochter als laagbelast wordt aangemerkt als gevolg van het in aanmerking nemen van een tax sparing credit voor buitenlandse bronbelasting, terwijl de effectieve winstbelastingdruk 10% of hoger zou zijn als de tax sparing credit voor buitenlandse bronbelasting buiten beschouwing zou zijn gelaten.»

Uit het citaat blijkt dat de belastbare winst moet worden opgevat als het winstbegrip vóór eventuele verliesverrekening en eventuele voorkoming van dubbele belasting. Vervolgens wordt onderkend dat door verliesverrekening of toepassing van een regeling ter voorkoming van dubbele belasting het uiteindelijk resultaat van de heffing bij de dochter minder kan zijn dan 10% over de naar Nederlandse maatstaven bepaalde belastbare winst. Daarbij wordt opgemerkt dat het evenwel niet de bedoeling is om een beleggingsdochter als laagbelaste beleggingsdochter aan te merken indien de effectieve belastingdruk lager is dan 10% als gevolg van hetzij verliescompensatie, hetzij verliesverrekening op grond van een group relief regeling danwel als gevolg van een tax sparing credit voor buitenlandse bronbelasting, terwijl de effectieve winstbelastingdruk 10% of hoger is dan indien deze elementen buiten beschouwing zouden worden gelaten. Nu het buiten beschouwing laten van deze elementen mogelijk op gespannen voet staat met de wettekst, gaan de leden van de CDA-fractie ervan uit dat deze passage moet worden gelezen als een toezegging. Deze leden zouden dit graag door de minister bevestigd zien. Ten slotte zouden zij gaarne vernemen of deze toezegging evenzeer geldt voor de situatie dat het uiteindelijke resultaat van de heffing bij de buitenlandse beleggingsdochter lager is dan 10% als gevolg van de toepassing van een regeling ter voorkoming van dubbele belasting anders dan het verlenen van tax sparing credits.

Art. 13, elfde lid bevat een werkzaamhedentoets. Worden hierbij werkzaamheden van andere maatschappijen (b.v. kleindochters) ook in aanmerking genomen? Kan worden bevestigd dat, als de werkzaamheden niet aan het «grotendeels-criterium» van het elfde lid voldoen, de bezittingen dan geen vrije beleggingen zijn?

ART. 13, DERTIENDE LID

Bij de tweede nota van wijziging (TK, 2005/06, 30 572, nr. 12) is de vastgoeddeelneming geïntroduceerd. Van een vastgoeddeelneming is sprake indien, kortweg, de activa van een deelneming op geconsolideerde basis voor 90% of meer bestaan uit vastgoed, waarbij dergelijk vastgoed niet via een beleggingsinstelling mag worden gehouden. Blijkens de toelichting bij de tweede nota van wijziging (TK, 2005/06, 30 572, nr. 12, blz. 18) wordt met «beleggingsinstelling» waarschijnlijk bedoeld de Nederlandse fiscale beleggingsinstelling in de zin van art. 28 (vergelijk ook het

gebruik van de term «beleggingsinstelling» in het voorgestelde art. 13, achtste lid Wet Vpb 1969). Kan de regering dit bevestigen? Indien niet, hoe dient de term dan te worden geïnterpreteerd?

In het voorgestelde artikel 13, dertiende lid is vastgelegd dat er pas sprake is van een vastgoeddeelneming indien de bezittingen, geconsolideerd beschouwd, ten minste voor 90% bestaan uit onroerende zaken. Inmiddels hebben de leden van de CDA-fractie signalen bereikt dat de ruimte van 10% voor de overige bezittingen (dat wil zeggen bezittingen niet zijnde onroerende zaken) in de praktijk in bonafide gevallen toch te beperkt dreigt te zijn. Er is namelijk een categorie overige bezittingen die rechtstreeks samenhangen met de exploitatie van de onroerende zaken die al snel meer dan 10% van de totale bezittingen kunnen uitmaken. Hierbij moet worden gedacht aan vorderingen op huurders, vorderingen uit hoofde van een renteswap aangegaan ter indekking van de renterisico's op de geldleningen ter financiering van het vastgoed, BTW en andere belastingvorderingen, vorderingen op verzekeraars, garantieaanspraken op aannemers etc. Kan de minister bevestigen dat het dertiende lid zo mag worden geïnterpreteerd dat activa die rechtstreeks samenhangen met de exploitatie van de onroerende zaken voor de toepassing van dit lid ook als onroerende bezittingen mogen worden aangemerkt?

Opdat sprake kan zijn van een vastgoeddeelneming moeten de activa van de deelneming op geconsolideerde basis voor ten minste 90% uit vastgoed bestaan. De vraag rijst op welk moment het 90% vereiste moet worden getoetst. Een dergelijke toets kan bezwaarlijk een continue toets zijn – het is haast onvermijdelijk dat op enig moment het 90% vereiste niet gehaald wordt. De vastgoeddeelneming kan bijvoorbeeld tijdelijk beschikken over significante bedragen aan liquide middelen, of over vorderingen op debiteuren. Ter illustratie kan dienen de omzetbelastingvordering op de Belastingdienst indien het een Nederlandse vastgoeddeelneming betreft, welke opteert voor met BTW belaste verhuur. Bij het ontstaan van deze (19%) vordering zou, indien sprake is van een continue toets, wellicht reeds direct niet aan het 90% criterium worden voldaan (zie in dit verband ook de vorige vraag). Een vergelijkbare situatie zou zich ook kunnen voordoen ingeval een deel van de onroerendgoedportfolio wordt verkocht en de opbrengst niet direct kan worden aangewend voor een aflossing van bankschuld of het uitkeren van een dividend. Het lijkt dan ook praktischer om, vergelijkbaar met art. 10d Wet Vpb 1969, het 90% criterium aan het begin en einde van het boekjaar te toetsen. Kan de regering uitleggen hoe het 90% vereiste getoetst zal gaan worden? Wellicht kan daarbij voorgaande mogelijke oplossing in overweging worden genomen.

Een Nederlandse moedermaatschappij houdt twee dochters. De bezittingen van de eerste, groot 60 bestaan uit onroerend goed, verhuurd aan derden. De bezittingen van de tweede, een actieve productieonderneming zonder beleggingen, zijn 40 groot. De effectieve heffing is minder dan 10%. Voor beide zal, mede gelet op art. 13, dertiende lid, de deelnemingsvrijstelling gelden. Zou het in deze situatie gaan om een dochtervennootschap waarin deze bezittingen verenigd zijn, dan bestaat geen recht op toepassing van de deelnemingsvrijstelling. Idem indien de beide dochters via een tussenhoudster in dat land gehouden worden. Dit merkwaaardige gevolg wordt voorkomen als het dertiende lid de eis stelt dat ten minste 90% van de beleggingen in plaats van de bezittingen uit onroerend goed bestaan. De leden van de CDA-fractie vragen de regering of zij deze analyse deelt en in hoeverre zij bereid is hieraan tegemoet te komen.

Kan de minister bevestigen dat de uitzondering die ziet op onroerende zaken die onmiddellijk of middellijk in het bezit zijn van een lichaam dat is

aangemerkt als beleggingsinstelling, slechts van toepassing is op middellijke en onmiddellijke belangen welke *door de belastingplichtige* worden gehouden in een beleggingsinstelling en dat de uitzondering derhalve niet mede omvat de situatie dat de belastingplichtige (niet zijnde een beleggingsinstelling) zelf middellijk of onmiddellijk wordt gehouden door een beleggingsinstelling?

Hoe moet de term «onroerende zaken» in artikel 13, dertiende lid precies worden geïnterpreteerd? Gezien de ratio van de bepaling lijkt het voor de hand te liggen aan te sluiten bij hetgeen in het OESO-Modelverdrag onder «immovable property» wordt verstaan. Volgens dit Modelverdrag is hierbij de wetgeving van de situsstaat doorslaggevend. Met andere woorden: indien een bepaalde bezitting naar Nederlands burgerlijk recht niet als onroerende zaak zou worden aangemerkt, maar wel volgens het lokale recht, dan zou Nederland deze buitenlandse kwalificatie moeten volgen.

In aansluiting op de vorige vraag, vragen de leden van de CDA-fractie of een vruchtgebruik op een onroerende zaak ook onder de term «onroerende zaken» kan worden begrepen in de zin van artikel 13, dertiende lid.

Art. 13, veertiende lid

Art. 13, veertiende lid bevat een regeling voor aflopende deelnemingen. Deze regeling bepaalt dat de deelnemingsvrijstelling nog maximaal drie jaar van toepassing blijft nadat een aandelenbelang onder de 5% is gezakt. Dit kan bijvoorbeeld het gevolg zijn van een gefaseerde vervreemding of verwatering van een aandelenpakket. Een dergelijke regeling is niet beschikbaar voor indirecte deelnemingen, gehouden door een tussenhoudster – art. 13, twaalfde lid bevat een fictie houdende dat een middellijk gehouden aandelenbelang van minder dan 5% altijd wordt aangemerkt als een belegging. Direct en indirect gehouden deelnemingen worden derhalve zonder reden ongelijk behandeld. Wellicht kan de regering overwegen de in het veertiende lid opgenomen regeling voor direct gehouden aflopende deelnemingen mutatis mutandis toe te passen op indirect gehouden aflopende deelnemingen? Kan de regering in deze overweging ook betrekken het overgangsrecht voor oneigenlijke deelnemingen, zie art. VIII d van de tweede nota van wijziging (TK, 2005/2006, 30 572, nr. 12, blz. 5)?

ART. 13A

In de memorie van toelichting (Kamerstuk 30 572, nr. 3, blz. 60) wordt opgemerkt dat het vervallen van art. 13a van de Wet op de vennootschapsbelasting betekent dat «kosten die door toepassing van het oude artikel 13a nog niet in aanmerking zijn genomen in 2007 – behoudens eventuele andere aftrekbeperkingen – ineens in aftrek komen». De Orde vraagt zich af of de wettelijke basis voor dit aftrekrecht vanaf 1 januari 2007 afdoende is geregeld, vanwege het feit dat art. 13a op dat moment geen deel meer uitmaakt van het positieve recht. In navolging van de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs die in haar commentaar van 11 september (punt 10) hier al aandacht voor heeft gevraagd, zouden de leden van de CDA-fractie graag van de minister vernemen of hij het voornemen heeft terzake van de nog niet in aanmerking genomen kosten en negatieve voordelen als bedoeld in artikel 13a alsnog een overgangsregeling te treffen of dat hij van mening is dat ook zonder overgangsrecht deze kosten en negatieve voordelen in het jaar 2007 in aanmerking kunnen worden genomen.

4. Dividendbelasting

Nederlandse pensioenfondsen kunnen voortaan in Nederland ingehouden dividendbelasting terugvragen van de Nederlandse fiscus. Voor elders in de EU gevestigde pensioenfondsen gaat daarentegen een bronvrijstelling gelden. De leden van de CDA-fractie vragen of hier niet sprake is van discriminatie van binnenlandse pensioenfondsen en waarom er niet voor is gekozen om ook voor binnenlandse pensioenfondsen een bronvrijstelling te introduceren. Immers, alsnog toestaan dat niet alleen elders in de EU gevestigde maar ook in Nederland zelf gevestigde pensioenfondsen aanspraak kunnen maken op een Nederlandse bronvrijstelling levert niet alleen een rentevoordeel voor Nederlandse pensioenfondsen op, maar verlaagt ook de administratieve lasten voor zowel de Belastingdienst als pensioenfondsen en vergroot bovendien de aantrekkelijkheid van Nederland als vestigingsplaats voor pensioenfondsen.

Kan worden bevestigd dat ten aanzien van deelnemingen kleiner dan 5% waar op grond van de overgangsregeling tot 2010 de deelnemingsvrijstelling nog op van toepassing is, op de desbetreffende dividenden geen dividendbelasting behoeft te worden ingehouden?

Art. 4, tweede lid

De inhoudingsvrijstelling van het voorgestelde art. 4, tweede lid, Db vereist dat de aandeelhouder is gevestigd in een lidstaat van de Europese Unie. De leden van de CDA-fractie vragen de regering of de inhoudingsvrijstelling in het licht van het Forumbank-arrest niet ook naar de landen van de Europese Economische Ruimte moet worden uitgebreid.

Toepassing van de inhoudingsvrijstelling uit het voorgestelde art. 4, tweede lid, DB vereist dat de opbrengstgerechtigde voor ten minste 5% van het nominaal gestorte kapitaal aandeelhouder is in de inhoudingsplichtige. Belanghebbenden in fondsen voor gemene rekening en open CV's kunnen derhalve niet van deze inhoudingsvrijstelling profiteren. Hier lijkt sprake van een omissie, aangezien de inhoudingsvrijstelling in binnenlandse verhoudingen op grond van het voorgestelde art. 4, eerste lid wel van toepassing kan zijn. Bovendien worden zowel open CV's als open fondsen voor gemene rekening genoemd in de bijlage bij de Moeder-Dochterrichtlijn. Is de regering voornemens deze mogelijke omissie te herstellen?

II. PVDA-FRACTIE

De leden van de **PvdA**-fractie hebben met gemengde gevoelens kennisgenomen van het voorliggende wetsvoorstel. Zij stellen vast dat de door de regering gegeven redenen voor de verlaging der tarieven in de vennootschapsbelasting overwegend van algemeen-theoretische aard zijn. Een verband met vestiging van buitenlandse ondernemingen in Nederland (in plaats van elders in Europa), het doen neerslaan van winsten in Nederland (in plaats van elders), het verrichten van investeringen in Nederland (in plaats van over de grens) wordt op een abstract niveau beredeneerd maar niet feitelijk onderbouwd in relatie tot de situatie in Europa. In dit verband vragen de leden van de PvdA-fractie de regering nader toe te lichten aan welke factoren het gesignaleerde positieverlies van ons land op de Business Competitiveness Index eigenlijk te wijten is geweest. Wat is in dit verband volgens het World Economic Forum het relatieve belang van het fiscale klimaat, meer in het bijzonder het algemeen Vpb-tarief geweest, en wat van andere vestigingsklimaat-indicatoren zoals de investeringen in kennis en onderwijs, de kwaliteit van het culturele klimaat en de sociale stabiliteit (met name de integratie van minderheidsgroepen)?

Sprekend over het vestigingsklimaat vragen de leden van de PvdA-fractie tevens of door het Centraal Plan Bureau een mening is gegeven over de wenselijkheid en mogelijke opbrengsten van een algemene Vpb-tariefsverlaging van deze omvang. Graag worden zij zo volledig mogelijk geïnformeerd over de opvattingen van het Planbureau in dezen. Meer in het bijzonder tonen deze leden zich geïnteresseerd in de marginale opbrengst van iedere procentpunt algemene tariefsverlaging in het traject 30 tot 25 % in relatie tot andere mogelijke maatregelen ter versterking van het vestigingsklimaat, in termen van investeringen, economische groei en werkgelegenheid.

Uit de in de verschillende stukken door de regering gepresenteerde cijfers menen deze leden te lezen dat de voorgestelde tariefverlaging Nederland weliswaar precies op het EU-gemiddelde brengt (MvT, kamerstuk 30 572, nr. 3, p. 3), maar tevens een «koppositie» verschaft onder de West-Europese landen met een sterke economie. Deze leden vragen zich af wat de rationale kan zijn van een dergelijke positie. Nederland is een land met (vrijwel) de laagste werkloosheid van Europa en enkele jaren van verhoogde economische groei voor de boeg. Demografisch staat Nederland aan de vooravond van grote arbeidstekorten die de groei eerder zullen remmen dan het uitblijven van buitenlandse investeringen. Onze ooster- en zuiderburen staan er in dit opzicht beduidend minder goed voor. Wat, zo vragen deze leden, kan de reden zijn om tegen deze achtergrond als Nederland het voortouw te nemen bij een verdere verlaging van het tarief van de winstbelasting? Spreekt hier niet wederom de eerder door de regering getoonde opstelling ten aanzien van Europa die inhoudt dat wij wel willen «halen» maar zo min mogelijk willen «brengen»? In dit verband vragen de leden van de PvdA-fractie een nadere verduidelijking van Nederlands relatieve positie wat betreft het effectieve tarief. Is in de tabel 8 op pagina 14 van de Nota naar aanleiding van het Verslag (Kamerstuk 30 572, nr. 8) het Nederlandse effectieve tarief weergegeven op grond van de huidige situatie of op grond van de situatie na 1 januari 2007 als het voorliggende wetsvoorstel tot wet wordt? Zo het eerste het geval is (huidige situatie), wat zal dan het effectieve tarief voor Nederland zijn in 2007? De aan het woord zijnde leden menen dat oppervlakkig gezien de Nederlandse positie wat betreft het effectieve tarief niet substantieel afwijkt van die op het stuk van het nominale (algemene) tarief. Zij zouden graag de visie van de regering hierop vernemen.

De leden van de PvdA-fractie hebben kennisgenomen van de verwachte verdelingseffecten van van de voorgestelde maatregelen. Zij vragen hoe zij de tabel op pagina 30 van de memorie van toelichting (Kamerstuk 30 572, nr 3) in dit verband moeten lezen: betekent dit dat na invoering van de voorgestelde maatregelen het MKB 2,2 procent van zijn nettowinst meer mag behouden (dus niet aan belasting afdraagt), of gaat het hier om 2,2 procentpunt winst die extra wordt behouden? Het is de aan het woord zijnde leden bovendien niet geheel duidelijk hoe de afzonderlijke effecten van de verschillende maatregelen over MKB en grootbedrijf zijn verdeeld. Welke effecten worden van het maatregelenpakket verwacht op de toename van het aantal startende ondernemingen, en welke maatregelen zijn daarvoor speciaal verantwoordelijk, zo vragen deze leden voorts. Tevens tonen de leden van de PvdA-fractie zich geïnteresseerd in de mogelijke werkgelegenheidseffecten van het voorliggende pakket, meer in het bijzonder of en in welke mate hiermee laaggekwalificeerde en hooggekwalificeerde werkgelegenheid zou worden geschapen.

Wat betreft de verdeling van de effecten van de verschillende maatregelen over het MKB en het grootbedrijf vragen de leden van de PvdA-fractie hoe de verdelingseffecten eruitzien wanneer in het kader van het totale pakket ceteris paribus het algemene tarief niet naar 25,5 maar naar 28% verlaagd

zou worden, en wat dit voor de budgettaire effecten en voor de verdeling daarvan over MKB en grootbedrijf zou betekenen.

Ten aanzien van het geheel van de budgettaire effecten van het voorgestelde pakket maatregelen stellen deze leden nog een vraag wat betreft de vooronderstellingen. Is bij de berekeningen uitgegaan van dezelfde winst-volumes als in 2005, of is een bepaalde prognose gehanteerd ten aanzien van de ontwikkeling van de fiscale winst in de komende jaren, en zo ja welke? Zou, zo vragen deze leden, de regering ook willen ingaan op het volgende: In de redengeving voor met name de algemene en specifieke tariefsverlaging stelt de regering de positieve effecten op het vestigingsklimaat centraal. Aangenomen mag worden dat bij de dimensionering van deze maatregelen een bepaalde «opbrengst» in de vorm van meer investeringen, bedrijfsvestigingen en winstallocatie in het Nederlandse fiscale gebied is verondersteld. Zo niet, dan zou men zich moeten afvragen waar de voorgestelde maatregelen op gebaseerd zijn. Indien er wel een zekere veronderstelling op dit punt is, bijvoorbeeld geschraagd door modelmatige berekeningen van het Centraal Plan Bureau, dan rijst de vraag of met deze nieuwe opbrengstprognoses rekening is gehouden bij de berekening van de verwachte budgettaire effecten van lastenverlichting en draagvlakvergroting zoals gepresenteerd in de memorie van toelichting (Kamerstuk 30 572, nr. 3). De leden van de PvdA-fractie tonen zich hier mede in geïnteresseerd omdat de wijze waarop de regering de tariefsverlaging onderbouwt, aanleiding geeft tot de veronderstelling dat deze zichzelf min of meer «terugverdiend» door een groter winstvolume.

De leden van de PvdA-fractie achten het in dit stadium van de beraadslaging niet zeer zinvol uitgebreid in te gaan op afzonderlijke onderdelen van het maatregelenpakket; zij menen bovendien dat dit aan gene zijde van het Binnenhof reeds uitputtend is gedaan. Niettemin hebben zij nog wel een enkele vraag over de aanpassing van de afschrijving gebouwen. Zien zij het goed dan levert deze maatregel verreweg de grootste bijdrage aan de draagvlakverbreding (bijna de helft) en is zij tevens de oorzaak van een belangrijk deel van de administratieve lastenverzwaring. Hoewel deze leden kunnen instemmen met de gedachte een bodemwaarde in te voeren tot waar op gebouwen kan worden afgeschreven, ter hoogte van (50% van) de WOZ-waarde, vragen zij zich af welke bedrijven hierdoor nu het meest getroffen zouden worden. Kan de regering uiteenzetten, zo vragen deze leden, in welke mate deze maatregel het MKB treft en om welk soort MKB-bedrijven in welke sectoren het dan vooral gaat.

Van de zijde van de grote pensioenfondsen bereikte de leden van de PvdA-fractie nog een vraag die zij gaarne aan de regering voorleggen. Het betreft de terugbetaling van in Nederland ingehouden dividendbelasting, welke voor Nederlandse pensioenfondsen openstaat en nu ook voor buitenlandse pensioenfondsen met Nederlandse beleggingen gaat gelden. Deze wijze van gelijke behandeling ontmoet uiteraard geen bezwaar. Wel echter wordt het bezwaarlijk geacht dat buitenlandse fondsen ingevolge het voorliggende wetsvoorstel de teruggaaf reeds bij de inhouding kunnen genieten (bronvrijstelling), terwijl die mogelijkheid voor in Nederland gevestigde pensioenfondsen niet openstaat. Dit plaatst de Nederlandse fondsen voor de noodzaak van een herhaalde, tijdrovende procedure van teruggaaf, die bovendien aanzienlijk renteverlies met zich brengt, terwijl deze voor de buitenlandse pensioenfondsen niet geldt. Is de regering, zo vragen deze leden, bereid deze ongelijkheidheid in speelveld gelijk te trekken door ook de Nederlandse pensioenfondsen een bronvrijstelling voor de dividendbelasting te verlenen?

III. VVD-FRACTIE

De leden van de **VVD**-fractie hebben met grote belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel 30 572: Wet werken aan winst. Het wetsvoorstel past in reeks van maatregelen waarmee het kabinet de concurrentiepositie en het vestigingsklimaat van Nederland versterkt, de innovatie stimuleert en daarmee komt tot nieuwe hoogwaardige werkgelegenheid. Naast het aanpakken van de hoge kosten van arbeid, het flexibiliseren van arbeid, het verminderen van de overvloedige wet- en regelgeving en de administratieve lasten zal dit wetsvoorstel, waarop de leden van de VVD-fractie in 2003 hebben aangedrongen, aan genoemde doelstellingen een bijdrage leveren. Deze leden begrijpen dat Nederland met de tariefsverlaging weer meedoet in de middengroep van EU-landen. Zij erkennen dat het risico van een race to the bottom bestaat. De vraag is echter: is er een alternatief voor de tariefsverlaging om Nederland weer concurrerder te maken? Het buitenland doet ook aan tariefsverlaging. Nederland kan niet als een Don Quichot blijven vechten met te hoge tarieven. Wel achten de leden van de VVD-fractie het terecht dat Nederland in Europees verband steevast de initiatieven voor een geharmoniseerde geconsolideerde grondslag voor de vennootschapsbelasting tracht te koppelen aan een discussie over minimumtarieven.

De leden van de VVD-fractie prijzen de regering voor het gegeven dat met name ook de belastingdruk van het MKB verlaagd wordt. Daarmee is de tendens dat de lastendruk steeds meer verschuift van het grootbedrijf naar het midden- en kleinbedrijf doorbroken. Onder andere Europese ontwikkelingen maakten een modernisering van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 noodzakelijk. Het Bosalarrest en met name de dreigende financiële gevolgen daarvan voor de schatkist staat genoemde leden nog helder voor ogen. De regering heeft de keuze gemaakt voor een gedeeltelijke herziening van de Wet Vpb terzake van een aantal urgente problemen. De leden van de VVD-fractie begrijpen die keuze in het licht van de door de regering gestelde doelstellingen. Genoemde leden hadden echter liever een meer principiële herziening van de Wet Vpb gezien. Door de regeringsaanpak blijft een aantal thema's, bijvoorbeeld de herziening van de antimisbruikwetgeving, een meer algemene heroverweging van de behandeling van eigen en vreemd vermogen, het rooien in het woud van de renteaftrekbeperkingsregels en de regelgeving rond de verbonden lichamen, liggen. Binnen die principiële herziening zou ook het afschaffen van de dividendbelasting en de overdrachtsbelasting passen. Beide belastingen hebben, evenals de WOZ en de successiebelasting, een bijzonder zwakke rechtvaardigingsgrond. Desondanks achten de leden van de VVD-fractie dit wetsvoorstel een flinke stap in de goede richting.

Het is te prijzen, zo menen de leden van de VVD-fractie, dat de herziening van de Wet Vpb niet (meer) gebukt gaat onder het naargeestige gesternte van de budgettaire neutraliteit. De lastenverlichtende maatregelen belopen een bedrag van ruim € 3,1 miljard. Aan financieringsmaatregelen staat daar bijna € 2,4 miljard tegenover. De herziening mag derhalve op kasbasis ruim € 0,70 miljard kosten. Een aantal maatregelen roept de vraag op of er sprake is van ongeoorloofde staatsteun. Graag vernemen de leden van de VVD-fractie de stand van zaken met betrekking tot de verzoeken terzake aan de Europese Commissie. Waarom heeft de regering er in het licht van het EU-recht trouwens niet voor gekozen ook aan de discriminatie van een buitenlands belastingplichtige aanmerkelijkbelanghouder, die van de deelnemingsvrijstelling is uitgesloten, een eind te maken? Hetzelfde geldt voor buitenlands belastingplichtige stichtingen, verenigingen en kerkgenootschappen die – in afwijking van hun binnen-

lands belastingplichtige concurrenten – niet worden vrijgesteld terzake van bepaalde inkomsten.

De regering heeft in de ogen van de leden van de VVD-fractie veel tijd en aandacht gegeven aan het creëren van draagvlak voor het voorliggende wetsvoorstel. De consultatierondes met het bedrijfsleven, de belastingadviespraktijk en de wetenschap hebben daar zeer aan bijgedragen. De leden van de VVD-fractie zijn zeer onder de indruk van de gedegen inbreng van die partijen. Geconcludeerd mag worden dat dit wetsvoorstel zeer leeft, getuige de vele artikelen die (zelfs ook de laatste weken nog) in de vakpers zijn verschenen. De leden van de VVD-fractie verzoeken de regering gemotiveerd te reageren op de volgende commentaren op en vraagstellingen bij het wetsvoorstel:

- het commentaar van de NOB d.d. 11 september 2006;
- de aantekeningen van de redactie van VakstudieNieuws van 12 oktober 2006 op de schriftelijke antwoorden op nadere vragen, de tweede nota van wijziging en het verslag wetgevend overleg en de algemene beraadslaging;
- het artikel «De behandeling van hybride leningen en convertibles onder het wetsvoorstel werken aan winst van mr. M.L. Smolenaars in Weekblad Fiscaal Recht van 21 september 2006;
- het artikel «Het nieuwe art. 10b VPB? Weg ermee!!!» van prof. dr. E.W.J. Heithuis in Nederlands Tijdschrift voor Fiscaal Recht van 31 augustus 2006;
- het artikel «Werken aan overgangsrecht: zuivere winst» van drs. M. Schuver-Bravenboer in Weekblad Fiscaal Recht van 7 september 2006;
- het artikel «De octrooi- en rentebox: dispariteit, distorsie of steunmaatregel» van prof. mr. F.A. Engelen en mr. drs. P.C. van der Vegt in Weekblad voor Fiscaal Recht van 19 oktober 2006;
- het artikel «Hybride leningen in de voorgestelde Wet Vpb 2007» van drs. A.W. Hofman in MBB van oktober 2006;
- de brief van NVB d.d. 19 oktober 2006;
- het Naschrift bij het artikel «Voorgesteld overgangsrecht inzake verliesverrekening functioneert uitstekend!» van mr. drs. D.R. Post in Weekblad Fiscaal Recht van 12 oktober 2006;
- het artikel «VPB 2007: enkele knelpunten in de deelnemingsvrijstelling voor tussenhoudsters nader bekeken» van drs. J.M.A. Schmitz in Weekblad Fiscaal Recht van 12 oktober 2006;
- het artikel «Krijgt u de renteaftrek nog voor elkaar geboxed? De Tweede ronde! Werken aan winst: groepsrentebox en renteaftrek» van prof. dr. R.P.C.W.M. Brandsma en mr. S.R. Pancham in Weekblad Fiscaal Recht van 21 september 2006;
- het artikel «Wetsvoorstel Werken aan winst: gaat het werken?» van mr. drs. S.A.W.J. Strik in Weekblad voor Fiscaal Recht van 21 september 2006;
- de brief van mr. drs. H. Pijl van 12 september 2006;
- de eerste vraag van mevrouw dr. C. van Lindonk en mr. drs. S. Brunner in Weekblad Fiscaal Recht van 21 september 2006, pagina 1083;
- het faxbericht van RECRON van 31 oktober 2006¹.

De leden van de VVD-fractie hebben ook nog een aantal technische vragen.

Zo vragen zij zich af hoe een belastingplichtige in verband met artikel 12b, lid 3 kan bepalen of een octrooi voor meer dan 30% leidt tot de totale voordelen die met het immateriële activum worden behaald. Hoe werkt deze 30%-regel precies uit als er meerdere octrooien – deels gekocht, deels zelf voortgebracht – zijn verleend voor het uiteindelijk voordelen opleverende immateriële activum? Welk octrooi levert dan welke bijdrage

¹ Dit stuk is ter inzage gelegd op de afdeling inhoudelijke ondersteuning onder griffie nr. 136 088.04.

aan de uiteindelijke voordelen? Hoe gaan de delegatiebepalingen eruit zien?

Kan de regering nog eens ingaan op het begrip «belang» van artikel 12, lid 5? Waarom kan het stemrecht niet beslissend zijn voor het «belang»?

Waar is voor de toepasselijkheid van de deelnemingsvrijstelling niet gekozen voor een regeling die rekening houdt met de tegenwoordig veel voorkomende soortaandelen? De leden van de VVD-fractie betreuren het verder dat er geen tegenbewijsregeling is opgenomen. Omvatten de voortbrengingskosten tevens de kosten van een ingekocht immaterieel actief, indien een belastingplichtige dat actief verwerft om het verder te ontwikkelen en voor het eindresultaat een octrooi wordt verleend?

Wat gebeurt er met de kosten die een belastingplichtige maakt als hij eenmaal heeft geopteerd voor de octrooi-box? Vallen die in de octrooi-box (aftrek tegen 10%) of in de gewone tariefsfeer? Zolang de belastingplichtige niet opteert voor de box zijn de kosten in elk geval tegen het normale tarief aftrekbaar.

In de aantekening van de redactie van Vakstudie Nieuws bij de nota naar aanleiding van het verslag (Kamerstukken II 2005–2006, 30 572, nr. 8), staat bij de artikelsgewijze toelichting ad artikel 3.30 Wet IB 2001, V-N 2006/43.2, blz. 92:

«Voortbrengingskosten van software (immateriële activa) kunnen, gelet op het voorgestelde art. 3.30, derde lid, Wet IB 2001, in het jaar van voortbrenging ineens worden afgeschreven. Let wel, het gaat om zelf voortgebrachte software en niet om de aanschaffingskosten van gekochte software. Voor het voorgestelde art. 3.30, derde lid, Wet IB 2001 is geen overgangsrecht opgenomen in het voorgestelde art. 10a.3 Wet IB 2001. Dat doet de vraag rijzen hoe moet worden omgegaan met vóór 2007 geactiveerde immateriële activa. Meer specifiek is de vraag aan de orde of die geactiveerde immateriële activa in 2007 ineens kunnen worden afgeschreven. Naar de letter van de wet lijkt dat niet mogelijk. Er staat immers »De voortbrengingskosten van immateriële activa kunnen in het kalenderjaar van voortbrenging (cursivering, red.) ineens worden afgeschreven.« Van voortbrenging in 2007 is echter geen sprake. Deze leden vragen zich af of dit werkelijk de bedoeling is. Op dit punt lijkt overgangsrecht ons wenselijk, waarbij het geactiveerde bedrag ineens in 2007 kan worden afgeboekt.»

De leden van de VVD-fractie vernemen graag de visie van de minister in dezen. In de parlementaire stukken is hierover helaas niets te vinden. Zij vragen zich met de redactie van Vakstudie Nieuws af of het niet de bedoeling is dat ook vóór 2007 geactiveerde immateriële activa in 2007 ineens kunnen worden afgeschreven.

In het verlengde van het voorgaande verwijzen de leden van de VVD-fractie naar het antwoord op vraag 8.5. in de nota naar aanleiding van het verslag (pagina. 105, stuk nr. 8). Uit het antwoord blijkt dat kosten die voorheen moesten worden geactiveerd voortaan als onderhoudskosten kwalificeren. Artikel 3.30a heeft daar echter geheel geen betrekking op.

Tijdens het wetgevingsoverleg (Kamerstuk 30 572, nr. 13) wordt blijkens pagina 44 aan de kamerleden een voorbeeld uitgereikt. Kan de minister ervoor zorgen dat dergelijke stukken als bijlage bij de kamerstukken worden opgenomen; dat is namelijk nu niet het geval, zodat het voor de leden van de VVD-fractie niet duidelijk is wat daarin wordt vermeld.

Kan de minister de relatie tussen het begrip bodemwaarde en de mogelijkheid van willekeurige afschrijving van een bedrijfsmiddel verduidelijken? De leden van de VVD-fractie zijn van mening dat de mogelijkheid van willekeurige afschrijving niet beperkt wordt door het begrip bodemwaarde.

De minister heeft tijdens de behandeling in de Tweede Kamer van het wetsvoorstel gesteld dat de overgangsregeling van artikel VIIIa ook geldt voor aandelenplannen. De leden van de VVD-fractie zijn van mening dat deze toezegging in de wet dient te staan wil deze werking hebben. Deelt de minister deze mening en zo ja is hij dan bereid spoedig een wetswijziging daartoe in te dienen?

Kan de minister meedelen hoe de onderworpenheidseis moet worden toegepast indien het gaat om een vennootschap op Malta, die beleggingsopbrengsten ontvangt en deze vennootschap is onderworpen aan een statutair tarief van 35%? Wordt het antwoord anders indien de aandelen in de Maltese vennootschap worden gehouden door een op Malta gevestigde tussenhoudstermaatschappij, die dividenden ontvangt van een beleggingsdochter die op Malta gevestigd is? In hoeverre moet bij de beoordeling van de belastingdruk rekening worden gehouden met een belastingteruggave, die verleend kan worden aan haar moedermaatschappij? Vormt een dergelijke belastingteruggave voor de Nederlandse moedermaatschappij een voordeel uit deelneming?

Een dochtermaatschappij, waarvan het actief voor meer dan de helft (maar voor minder dan 90%) bestaat uit beleggingsvastgoed en voor de rest uit een of meer deelnemingen in actieve werkmaatschappijen, vormt volgens de letterlijke tekst van het wetsvoorstel een beleggingsdeelneming. Zou het beleggingsvastgoed en de deelneming(en) in actieve werkmaatschappijen elk ondergebracht zijn in afzonderlijke dochtermaatschappijen is er geen sprake van beleggingsdeelnemingen. Is de Minister het met de leden van de VVD-fractie eens, dat de activatoets voor vastgoed-beleggingsmaatschappijen aldus geformuleerd moet worden, dat het erom gaat dat de vrije beleggingen niet zijnde vastgoed, minder dan 10% van de activa vormen?

De leden van de VVD-fractie vernemen graag van de minister of zij uit de volgende casus de juiste conclusies trekken. X is enig aandeelhouder van BV1, die alle aandelen bezit van BV2. BV1 trekt een externe lening aan, leent deze door aan BV2, die daarmee een lening verstrekt aan X. X wendt de lening aan ter financiering van zijn eigen woning. Voor X is – ervan uitgaande dat er geen aftrekbeperkende maatregelen van toepassing zijn – sprake van tegen het progressieve tarief aftrekbaar rente. Voor BV1 is de extern betaalde rente tegen het normale tarief aftrekbaar. De rente die BV1 van BV2 ontvangt valt weg tegen de rente die BV2 aan BV1 betaalt. De rente die BV2 ontvangt van X valt onder de rentebox.

Is de deelnemingsvrijstelling van toepassing indien een verzekeringsmaatschappij een aandelenbelang van tenminste 25% heeft in een dochtervennootschap, die de status van vrijgestelde natuurschoonwet-landgoed B.V. heeft in de zin van artikel 5, lid 1, onderdeel a van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969?

Is bij het gebruik van de begrippen «onmiddellijk of middellijk» in het tiende lid voor de beoordeling of de bezittingen van de te toetsen deelneming grotendeels uit vrije beleggingen bestaan sprake van één geconsolideerde toets, of staan deze naast elkaar? Anders gezegd: moet voor de toepassing van het tiende lid altijd eerst worden geconsolideerd voordat wordt getoetst of de bezittingen grotendeels uit beleggingen bestaan of

komt consolidatie alleen aan de orde als vaststaat dat de onmiddellijke bezittingen – dus uitgaande van de enkelvoudige balans van de te toetsen deelneming – niet voor meer dan 50% bestaan uit vrije beleggingen?

In het verlengde van de vorige vraag ligt de volgende vraag. Onder de huidige wet (artikel 13, lid 2) speelt een vergelijkbare toets als hiervoor bedoeld, zij het dat daarvoor in beginsel de enkelvoudige balans van de direct door Nederland gehouden dochtermaatschappij van belang is. In de uitvoeringssfeer wordt daarbij uitgegaan van een «herleide balans», waarin alle vermogensbestanddelen worden opgenomen tegen hun werkelijke waarde. Dit inclusief vermogensbestanddelen die niet op de commerciële balans zijn opgenomen, zoals goodwill en overige immateriële activa. Een voorbeeld moge dit verduidelijken.

De commerciële balans van een rechtstreeks door Nederland gehouden werkmaatschappij ziet er als volgt uit:

Bedrijfsmiddelen 40

Eigen vermogen 100

Intercompany leningen 60

De werkmaatschappij is zeer winstgevend; de waarde van haar goodwill en overige immateriële activa (merknamen en patenten in eigen gebruik) kunnen worden geschat op 200. Op de «herleide balans» voor de toepassing van artikel 13, lid 2 verschijnt derhalve een post goodwill c.q. immateriële activa groot 200. Dientengevolge maken de intercompanyleningen slechts 20% uit van de actiefzijde van de balans en is er geen sprake van werkzaamheden, die voor meer dan 50% bestaan uit het direct of indirect financieren van verbonden lichamen.

De leden van de VVD-fractie herhalen het verzoek onder punt 4.7 van de brief van 27 juni 2006 van de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs om bevestiging door de minister dat de bezittingentoets ook onder de nieuwe wet op deze wijze moet worden toegepast.

Wat wordt bedoeld met het gebruik van het begrip «grotendeels» in het elfde lid in relatie tot de kwalificatie van de bezittingen van de betreffende (klein)dochtermaatschappij? Wordt daarmee bedoeld dat groepsvoorderingen kwalificeren als vrije belegging, indien de werkzaamheden van de betreffende (klein)dochtermaatschappij grotendeels bestaan uit passieve groepsfinancieringsactiviteiten? Of wordt hier geregeld dat groepsvoorderingen altijd als vrije belegging worden aangemerkt, ongeacht de relatieve omvang ten opzichte van de andere bezittingen van de betreffende (klein)dochtermaatschappij?

De leden van de VVD-fractie zijn benieuwd naar de motivatie waarom de regering niet in plaats van de groepsrentebox de Belgische regeling heeft gekopieerd?

Een Nederlandse vennootschap heeft een schuld aan een gelieerde Belgische zustermaatschappij waarop een zakelijke rente wordt betaald. Deze Belgische zustermaatschappij wordt in België (o.a. met betrekking tot de ontvangen rente) normaal belast, alleen heeft deze Belgische zustermaatschappij ook een deelneming die, ware de Belgische zustermaatschappij in Nederland gevestigd, zou kwalificeren als een laagbelaste beleggingsdochter, waardoor de feitelijke heffing op het niveau van de Belgische zustermaatschappij bepaald naar Nederlandse maatstaven uitkomt beneden de 10%. Is het in die situatie dan wel de bedoeling dat de tegenbewijsregeling van art. 10a, derde lid (slotzin), Wet VpB 1969 niet werkt, aangezien de rente in feite in België normaal wordt belast, maar alleen andere elementen toevallig niet in de Belgische grondslag worden begrepen?

Op blz. 154 van V-N 2006/43.3 staat in de aantekening van de redactie van Vakstudie Nieuws de volgende passage:

«Door de integratie van art. 4 en 4a Wet DB 1965 kan art. 4a Wet DB 1965 vervallen. Door het vervallen van de eis dat de deelneming ten minste één jaar is gehouden, kan art. 4b Wet DB 1965 ook vervallen. Dat regelde, kort gezegd, voor situaties waarin aan de houdsterperiode nog niet was voldaan, dat toch alvast de inhoudingsvrijstelling kon worden toegepast onder het stellen van zekerheid voor de dividendbelasting die alsnog verschuldigd werd als de houdsterperiode niet werd volgemaakt. Wij vragen ons nog af of het vervallen van de houdsterperiode en art. 4b Wet DB 1965 per 1 januari 2007 nog aanleiding zal zijn tot een flexibele benadering voor gevallen, waarin vóór 1 januari 2007 dividend wordt uitgekeerd, maar de minimumhoudsterperiode nog tot na 1 januari 2007 doorloopt. Wij kunnen ons voorstellen dat voor die gevallen per 1 januari 2007 wordt geacht aan de houdsterperiode te zijn voldaan (en eventueel nog lopende zekerheden kunnen worden opgeheven, mede omdat toch al de vraag kan worden opgeworpen naar de EU-rechtelijke houdbaarheid hiervan).»

Tot op heden is nog niets geregeld voor deze vóór 1 januari 2007 uitgekeerde dividenden. De leden van de VVD-fractie verzoeken de minister dit alsnog te doen.

In het wetsvoorstel «Werken aan winst» is voorgesteld de afschrijving op beleggingsvastgoed te beperken. Deze beperking houdt in dat niet langer op beleggingsvastgoed kan worden afgeschreven, indien de boekwaarde van het vastgoed 100% van de WOZ-waarde heeft bereikt. Door deze beperking is afschrijving op vastgoed vanaf een zeker moment derhalve niet meer mogelijk. Voor de vastgoed-fbi heeft dit tot gevolg dat de voor uitdeling beschikbare fiscale winst hoger is dan in de situatie dat afschrijving onbeperkt mogelijk is. Hierdoor wordt het bedrag dat kan worden aangewend voor de verplichte aflossing van leningen, in verband met de financieringslimiet van 60%, lager. De vastgoed-fbi kan derhalve ofwel niet aan de doorstootverplichting voldoen dan wel niet aan de aflossingsverplichting, waardoor deze uiteindelijk de kans loopt de fbi-status te verliezen. Uit het Nader rapport bij het wetsvoorstel «Wijziging van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 teneinde beleggingsinstellingen de mogelijkheid te bieden om vastgoed te ontwikkelen ten behoeve van de eigen portefeuille» blijkt overigens dat de Raad van State ook aandacht heeft gevraagd voor dit neveneffect van het wetsvoorstel «Werken aan winst». De Raad merkt op dat door het in het wetsvoorstel «Werken aan winst» opgenomen feitelijke verbod van afschrijven op beleggingsvastgoed de voor uitdeling beschikbare winst van een fbi die in vastgoed belegt hoger wordt, waardoor minder vermogen overblijft om aan de aflossingsverplichting te voldoen.

De minister heeft in het Nader rapport aangegeven vooralsnog niet van plan te zijn om hiervoor een (wettelijke) voorziening te treffen. In «reële gevallen» heeft de minister aangegeven bereid te zijn onder voorwaarden de fbi-status te handhaven. Bij een eerstvolgende wijziging van het Besluit Beleggingsinstellingen zal worden nagegaan of dienaangaande regels kunnen worden opgesteld.

Graag benadrukken de leden van de VVD-fractie hierbij dat het van belang is dat de minister aan de bovengenoemde toezegging gevolg zal geven, door de niet-aftrekbare afschrijvingslast bij het bepalen van de doorstootverplichting buiten beschouwing te laten. Zou een dergelijke aanpassing niet worden doorgevoerd, dan staat belastingplichtige slechts een beroep op de hardheidsclausule ex. art. 63 AWR ter beschikking, hetgeen vanuit het oogpunt van rechtszekerheid voorkomen dient te worden.

Kan de minister die toezegging gestand doen?

IV. FRACTIE VAN GROENLINKS

De leden van de fractie van **GroenLinks** hebben met zeer gemengde gevoelens kennis genomen van het voorstel Werken aan Winst. Deze leden maken zich zorgen over de ongedekte cheque die deze minister, die zich zo graag tooit met het aureool van degelijkheid, hier uitschrijft. Bovendien is van een echte modernisering van de vennootschapsbelasting geen sprake.

De minister heeft inzicht gegeven in de budgettaire effecten van de maatregelen en daarbij gedifferentieerd naar ondernemers in de sfeer van de vennootschapsbelasting (VPB) en de inkomstenbelasting (IB). Hij stelt dat met de maatregelen ter lastenverlichting in de sfeer van de VPB een bedrag van ca. 2,5 mld is gemoeid, waar echter voor 2,1 mld weer lastenverzwaringen tegenover staan. In de sfeer van de IB is een lastenverlichting voorzien van ca 0,6 mld en een lastenverzwaring van 0,3 mld. Wat is de rationale achter het feit dat ondernemers in het VPB-regime zelf 80% van de dekking van de lastenverlichting voorzien en dat ondernemers in de sfeer van de IB slechts 50% tot 60% van de dekking leveren, zo vragen deze leden.

Verwacht de minister verschuivingen in de keuze van rechtsvormen door ondernemers als gevolg van deze maatregelen en de hierboven genoemde verschillen?

Kan de minister het kasritme van de verschillende lastenverzwaringen en lastenverlichtingen aangeven in de komende vier jaar? Kunt hij daarbij aangeven op welke wijze de per saldo 700 miljoen lastenverlichting wordt gedekt in het budgettaire beeld?

De leden van de GroenLinks-fractie vragen de minister voorts hoe de budgettaire effecten zich vertalen in de navolgende groepen van ondernemers: (a) eenmanszaken en éénmans-BV's (VPB en IB), (b) MKB en (c) grootbedrijf, zowel voor IB als voor VPB. In hoeverre kunnen de verschillende maatregelen in zowel VPB als IB voor ondernemers cumuleren? Kan de minister daarvan een overzicht geven?

Kan de minister ook inzicht geven in de lastenverzwaringen die ondernemers (éénmansbedrijven in IB en VPB, MKB en grootbedrijf) in de afgelopen jaren sinds 2002 op basis van fiscale maatregelen hebben moeten accommoderen, zo vragen deze leden. Is de minister van mening dat door deze fiscale maatregelen het ondernemerschap voor grotere groepen burgers aantrekkelijker wordt dan de loondienstverhouding? Indien de minister deze stelling onderschrijft: wat zijn dan de gevolgen van deze maatregelen voor de grondslag van de werknemersverzekeringen? Deze gaan in de meerjarencijfers immers uit van een ceteris paribusveronderstelling die met het voorliggende fiscale pakket wordt gewijzigd. Indien de minister deze stelling niet onderschrijft: wat is dan ten diepste de rechtvaardiging voor dit pakket van maatregelen?

Neemt de regering de budgettaire effecten als door haar geraamd mee in de evaluatie van de maatregelen, zo vragen de leden van de fractie van GroenLinks vervolgens. Welke financiële criteria gelden bij de beoordeling van de daadwerkelijke financiële effecten van de maatregelen? Welke grenswaarden neemt de minister bij de evaluatie in acht? Is de minister bereid om – gelet op de overschrijdingen van belastingmaatregelen in het verleden – deze evaluatie uit te laten voeren door een onafhankelijke commissie?

Welke consequenties zou de Minister van Financiën overigens moeten trekken – in beleidsmatige en politieke zin – als ook deze maatregelen weer veel meer geld kosten dan thans wordt geraamd?

De voorstellen omvatten onder andere voorstellen ten aanzien van het fiscale regime voor afschrijvingstermijnen, zo vervolgen de leden van de fractie van GroenLinks. Onderschrijft de minister de stelling dat hierdoor het verschil tussen de fiscale jaarstukken en de jaarstukken gebaseerd op economisch gebruik en het maatschappelijke verkeer, verder wordt vergroot? Acht de minister dit een wenselijke ontwikkeling? Waar ligt de grens ten aanzien van het toegestane verschil tussen hetgeen in titel 9 boek 2 BW wordt genormeerd en hetgeen de minister in de fiscale normering voorschrijft?

Heeft de minister overwogen om ten aanzien van afschrijvingstermijnen van roerende en onroerende zaken, alsmede goodwill een bijzondere regeling te treffen voor duurzame goederen of productieprocessen die voldoen aan normen van duurzaamheid, zo vervolgen deze leden. Erkent de minister dat met de gekozen afschrijvingsmechanismen duurzame – in de zin van milieuoontlastende – productiemiddelen minder aantrekkelijk zijn geworden en hij feitelijk de lasten van milieuverontreiniging en uitputting van (energie) bronnen verhoogt? Is hier – in termen van financieel beleid – «goedkoop» niet uiteindelijk «duurkoop»?

De verlaging van de dividendbelasting betreft feitelijk een verlaging van de voorheffing voor de IB, aldus de leden van de fractie van GroenLinks. Kan de minister inzicht geven in de wijze waarop deze effecten in de IB in de berekeningen zijn meegenomen?

V. D66-FRACTIE

De leden van de fractie van D66 hebben met belangstelling en grotendeels met instemming kennisgenomen van voorliggend wetsvoorstel. De kerngedachte van het voorstel te weten het vestigingsklimaat van Nederland te verbeteren wordt onderschreven. Ook het gegeven dat de kosten grotendeels dienen te worden gevonden door grondslagverbreding en dat zij dienen te worden opgebracht door het bedrijfsleven zelf, verdient steun. Het wetsvoorstel kent een aantal uiterst specialistische voorstellen. De leden van de fractie van D66 willen daarom ook dank uitspreken dat de ambtenaren een inzichtelijke technische briefing hebben verzorgd die het inzicht in de voorstellen heeft helpen vergroten.

Deze leden ontvingen op 19 oktober 2006 een brief van de NVB met daarin een reeks vragen. Zij verzoeken de regering de vragen van deze brief te beantwoorden. Voorop zij gesteld dat zij voorstander zijn van handhaving van artikel 3.29b, maar de vraag om enig overgangsbeleid indien zich inderdaad in de sector liquiditeitsproblemen voordoen, komt hen redelijk voor. Ter voorkoming van juridische geschillen lijkt het ook zinvol (meer) eenduidigheid te verschaffen over hoe de wetgever «overeengekomen vergoeding voor het aangenomen werk over de boekjaren zou willen verdelen.»

In de brief wordt ook twijfel uitgesproken over de juistheid van de te verwachten opbrengst van 30 miljoen. Terecht wordt naar de mening van deze leden gesteld dat het immers om een verschuiving van de jaarwinst gaat en geen verandering in de winst als geheel. Weliswaar is er een aanmerkelijk rentevoordeel vanwege vervroegde inning, maar het valt te betwijfelen of dit een dergelijke opbrengst rechtvaardigt. Ook hierop ontvangen deze leden graag een antwoord.

In de Staatscourant van 4 oktober '06 wordt gesteld dat de Europese Commissie indertijd heeft verlangd de concernfinancieringsregeling af te bouwen. Waarop berust het optimisme dat de Commissie de voorgestelde rentebox nu wel zal accepteren? De leden van de fractie van D66 zouden graag willen weten waarom het regiem van de octrooibox zoals is voorgesteld, beperkt blijft tot de vennootschapsbelasting. Is het niet zo dat er nogal wat uitvinders zijn die daar niet van kunnen profiteren omdat er uitsluitend inkomstenbelasting verschuldigd is? Naar de leden van de fractie van D66 hebben begrepen, zal de rentebox pas in werking treden nadat de Europese Commissie haar instemming heeft gegeven. Waarom is er niet voor gekozen ook de octrooibox pas in werking te laten treden na toestemming van de Europese Commissie? Ligt het in de bedoeling om in de nabije toekomst ook de R&D-fase fiscaal te stimuleren? Zo nee, waarom niet?

Is bij benadering aan te geven welk voordeel de twee grootste pensioenfondsen (bij wijze van voorbeeld) hebben bij de verlaging van de dividendbelasting die voor de fondsen als eindheffing functioneert, zo vragen de leden van de fractie van D66 vervolgens. Is het juist dat dit bedrag zodanig groot is, dat er een aanmerkelijke bijdrage vanuit gaat voor wat betreft de dekkingsgraad zoals in de pensioenregeling is voorgeschreven? Is er voldoende garantie dat dit voordeel terecht komt waar het hoort, te weten bij de pensioengerechtigden? Hoe verhoudt de verlaging zich tot die in de EU landen?

Voor gebouwen in eigen gebruik wordt ten aanzien van de afschrijving 50% van de WOZ-waarde gehanteerd. De redenering lijkt te zijn, dat deze gebouwen qua karakter zich duidelijk onderscheiden van andere gebouwen die als belegging functioneren. Is dit criterium voldoende duidelijk bij die gebouwen die een gemengd gebruik kennen, dus zowel belegging als ten dele voor eigen gebruik? Naar het de leden van de fractie van D66 voorkomt, is hier snel van ongelijke behandeling sprake. Wil de minister hier eens op in gaan en daarbij ook ingaan op die situaties waarbij sprake is van meervoudig gebruik door diverse eigenaren?

Kan de minister aangeven hoe de opbrengst van € 30 miljoen ten aanzien van de voorstellen inzake de opbrengst bij Onderhanden Werk is berekend? Daarbij ontvangen de leden van de fractie van D66 ook gaarne een reactie op hetgeen is gesteld door prof Dr. J.J.M. Janssen in het weekblad voor Fiscaal Recht van 7 juli 2006 inzake de voorstellen bij de artikelen over «Onderhanden Werk».

De leden van de fractie van D66 stellen vast dat door de aanpassing van de afschrijvingstermijn op goodwill het risico bestaat dat ondernemers in liquiditeitsproblemen raken, immers deze hebben vaak de financiering gelijk lopen met hun afschrijving. Deze leden dringen er dan ook op aan om in dergelijke gevallen een uitzondering te kunnen maken en alsnog de oude afschrijvingstermijn te kunnen blijven hanteren. De leden van de fractie van D66 vragen zich af of de nieuwe regels voor afschrijvingstermijnen op goodwill niet in hun algemeenheid zullen leiden tot een beperktere mogelijkheid van het doen van overnames bij ondernemingen waar sprake is van veel goodwill. Het is namelijk zo dat met name banken niet gauw een financieringstermijn van langer dan vijf jaar willen aanbieden. Hierdoor zal de financiering gauw te zwaar uitpakken ten opzichte van de liquiditeit van de onderneming in vergelijking met de huidige situatie. Deze leden zijn er dan ook voorstander van de mogelijkheid open te laten van een fiscale afschrijvingstermijn die gelijk loopt met de reële commerciële afschrijving. Wil de minister de mogelijkheid bieden aan belastingplichtigen om gemotiveerd af te wijken van de afschrijvingstermijn van tien jaar?

VI. FRACTIES VAN DE CHRISTENUNIE EN DE SGP

De leden van de fracties van de **ChristenUnie** en de **SGP** constateren dat in de eerste nota van wijziging (Kamerstuk 30 572, nr. 9) een aanpassing van artikel 15, eerste lid, van de Wet op de belastingen van rechtsverkeer is geïntroduceerd. In het voorstel is dit thans artikel IIIb. De strekking van deze aanpassing betreffende de cultuurvrijstelling voor de overdrachtsbelasting onderschrijvende wensen zij enkele toepassingsvragen te stellen.

Het tegengaan van misbruik door vroegkopende projectontwikkelaars wordt tegengegaan door voor te schrijven dat alsnog overdrachtsbelasting is verschuldigd als de verkregen cultuurgrond binnen tien jaar niet langer voor een land- of tuinbouwbedrijf wordt aangewend. Betekent dit, zo vroegen deze leden, dat bij een bestemmingswijziging van de grond van alle vrijgestelde verkrijgingen van de daaraan voorafgegane periode van tien jaar alsnog overdrachtsbelasting verschuldigd is? Mag daarom redelijkerwijs worden verondersteld dat de verschillende gewezen eigenaars contactueel zullen vastleggen dat de laatste verkrijger die het gebruik wijzigt jegens de eerdere verkrijgers, in moet staan voor de alsnog verschuldigde overdrachtsbelasting? Betekent dit niet dat, waar de meeste wijzigingen van bestemming van de grond direct of indirect door de overheid zelf geïnitieerd worden, dat het de overheid zelf zal zijn die de alsnog verschuldigde belasting zal moeten opbrengen? Wat is daar de zin van? Is ook overwogen een uitzondering op te nemen voor wijzigingen van het gebruik van de grond wegens overheidsingrijpen, zoals dat thans is geregeld in artikel 15.1.t. ter zake van de hervestigingsvrijstelling? Ook vragen deze leden of het in elk geval geen aanbeveling verdiend geen overdrachtsbelasting te vorderen wanneer de grond een natuurbestemming krijgt. Zo kan een drempel worden weggenomen voor het agrarisch natuurbeheer.

Vervolgens vragen de leden van de fracties van de ChristenUnie en de SGP of inzicht kan worden verschaft in de procedure met betrekking tot de wijze waarop het verkrijgen van de alsnog verschuldigde overdrachtsbelasting te zijner tijd wordt vorm gegeven. Komt er een soort conserverende aanslag, of vindt er een naheffing plaats? Moeten betrokkenen rekening houden met een heffingsrente? Is zulks niet onredelijk, aangezien immers de eigenaar niet zelf de hand heeft in het niet langer gebruiken van de grond voor de agrarische bestemmingen? Kan worden toegezegd dat in geval van het alsnog verschuldigd zijn van overdrachtsbelasting niet een heffingsrente zal worden berekend?

Tenslotte vragen deze leden of het de bedoeling is dat, in geval de grond binnen tien jaar gebruikt wordt voor de bouw van agrarische bedrijfsopstallen, óók alsnog overdrachtsbelasting verschuldigd is.

De voorzitter van de commissie,
Essers

De griffier van de commissie,
Janssen